

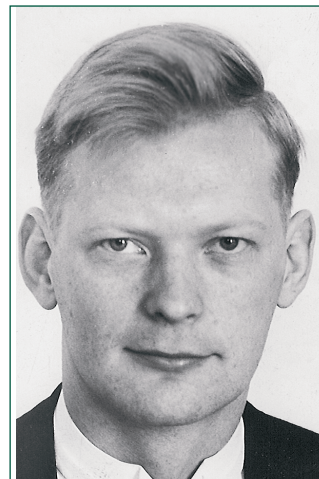
LEA JA JUHANI HYVÄRISEN RAHASTO

Näön tutkimukseen

Rahasto perustuu lääketieteen ja kirurgian tohtori Lea Hyvärisen (o.s. Lallukka) lahjoituksiin. Sen pääomaa on kartuttanut myös hänen äitinsä Hilda Lallukan (o.s. Hipeli, 9.3.1917–21.3.1998) testamenttilahjoitus. Rahasto kantaa nimessään muiston myös Lea Hyvärisen puolison, tohtori Juhani Hyvärisen (4.11.1937–25.2.1983) elämäntyöstä. Rahasto tukee apurahoin vammaisuuteen, erityisesti poikkeavaan näkemiseen ja näkövammaisuuteen, kohdistuvia tutkimushankkeita.

Lea Varpu Marjatta Hyvärinen syntyi 22.1.1940 Jääsken Enssossa rajakersantti Väinö Lallukan ja työnjohtaja Hilda Maria Hipelin toisena lapsena. Hän pääsi ylioppilaaksi Jyväskylän tyttölyseosta 1958 ja valmistui Helsingin yliopistosta lääketieteen kandidaatiksi 1965 ja tohtoriksi 1967. Uransa alussa Lea Hyväristä kiinnosti verkkokalvon rappeutumatautien tutkimus angiografialla ja kuvantamisella, ja hän käynnisti sitä koskevan tutkimuksen BalTIMOREN Wilmer Insitutessa.

Varsinaisen uransa Lea Hyvärinen teki näkökyvyn tutkijana, erikoissilmälääkärinä ja eri näkövammaisjärjestöjen palveluksessa, jaksoittain myös Wilmer Insituten ja Helsingin yliopiston palveluksessa. Vielä 1970-luvun alussa lasten näkökykyä mitattiin kirjainten ja värien tuntemista edellyttävillä tauluilla ja värisokeustesteillä. Lea Hyvärinen kehitti Helsingin neuvoloissa tunnettujen ongelmien ratkaisemiseksi 1976 patentoidun Lea-testin, jossa pitää tuntea vain symbolien samanlaisuus ja erilaisuus. Lea-palikoilla voidaan testata alle kaksivuotiaidenkin toiminnallista lähinäköä, muotojen erottamista ja hahmottamista. Lea-testien pohjalta on ratkaistu lasten näköaistin rajoitteista johtuvia oppimisvaikeuksia ja suunniteltu neurologista kuntoutusta erityisryh-

Lea Hyvärinen (kuva: SKR) ja Juhani Hyvärinen (kuva: IL-arkisto).

mille, kuten synnynnäisistä aivo-
vaurioista kärsiville ja aivoinfark-
tipotilaille. Omaa praktiikkaa Lea
Hyvärinen hoiti 1971–2004.

Neurofysiologi Väinö Juhani Hyväri-
nen syntyi 4.1.1937 vakuutusjohtaja Sulo
Hyvärisen ja talousjohtaja Anna-Lena Axels-
sonin perheeseen. Hän pääsi ylioppilaaksi 1956 Munkki-
niemen yhteiskoulusta ja valmistui lääketieteen tohtoriksi
1966 Helsingin yliopistosta. Neurofysiologiaan erikoistut-
tuaan hän julkaisi John Hopkins Universityssä ja Karolinska
Institutetissa useita tieteellisiä artikkeleita ja sai 1972
biolääketieteen professorin pätevyuden. Hänen päätyönsä
koski ihmisen ja simpanssin aivokuoren toimintoja. Hyvä-
riset avioituivat 1963. Perheeseen syntyi kolme tytärtä.

Osuuskunta Sigillum Pentti Mäkelä

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.